

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА
ПО

Биология и диагностика на паразити
(Свободноизбираема дисциплина)

Приета на КС на Катедра по медицинска биология от 22.06.2026 г.
и КС на Катедра по инфекциозни болести, паразитология и
тропическа медицина от 01.04.2026 г.

Утвърдена от Факултетен съвет на МФ с Протокол № 7 /29.07.2026 г.

Наименование на дисциплината
СИД „Биология и диагностика на паразити”

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	Аудиторна заетост				Кредит и извънаудиторна заетост	Общо кредити	Часове по години и семестър	
		Всичко	Лекции	Упражнения	Кредити			V година	IX
Биология и диагностика на паразити	X	15	10	5	0.5	0.5	1.0	-	15

Наименование на дисциплината:
Биология и диагностика на паразити

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:
 Свободноизбираема дисциплина

Ниво на обучение:
 Магистър /М/

Форми на обучение:
 Лекции и упражнения

Курс на обучение:
 V курс

Продължителност на обучение:
 Един семестър

Хорариум:
 10 часа лекции и 5 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:
 Мултимедийни презентации, линкове и препратки към интернет ресурси и актуални научни статии, демонстрация на микроскопски и макроскопски препарати, клинични случаи

Методи за стимулиране на творческата активност на студентите
 Участие в дискусии
 Разработване на научни есета и презентации

Форми на оценяване:
 Писмен изпит – комбиниран тест в електронна среда/хартиен носител

Формиране на оценката:

Оценката се формира според резултатите, получени на изпита/теста

Водещи преподаватели:

Хабилизирани и нехабилизирани преподаватели с ОНС „Доктор“ от катедра „Медицинска биология“ и „Катедра по инфекциозни болести, паразитология и тропическа медицина“

Катедри:

Катедра по медицинска биология и Катедра по инфекциозни болести, паразитология и тропическа медицина

АНОТАЦИЯ

Дисциплината „**Биология и диагностика на паразити**“ се провежда между две катедри на Медицински факултет, което дава възможност за придобиване и надграждане на знания по основни въпроси от биологично-диагностичната паразитология. Разглеждат се биологично значение, разпространение, етапи на развитие, инвазиоспособни и патогенни форми, паразитози, клинична картина, диагностични методи и начини за профилактика.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Придобиване на знания и умения за разпознаване и характеристика на най-важните от медицинска гледна точка паразити и влиянието им върху човека като гостоприемник:

- морфология, биологичен цикъл, инвазиоспособни и патогенни форми
- начини на заразяване, локализация и патогенетичен механизъм
- причинявани паразитози
- познания върху клиничната картина и методите за диагностика
- профилактика

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

След приключване на обучението, студентите трябва да имат следните познания и умения да:

- разпознават микроскопски и макроскопски важни от медицинска гледна точка паразити и техните форми и диагностицират причиняваните паразитози

- познават биологичните цикли, морфологичните, инвазиоспособните и патогенни форми
- описват начини на заразяване и патогенетичен ефект върху човешкия организъм
- имат познания относно клиничната картина на причиняваната паразитоза
- са познават лабораторните методи за диагностика на паразитозите, разпознаване на паразитите или на техните форми
- познават съвременните профилактични методи

Програма на лекции

V курс, X семестър

№	Т Е М А	ЧАСОВЕ
1.	Видове паразити и паразитози – етиология, патогенеза и диагностика. Разпространение и профилактика на паразитозите	2
2.	<i>Кръвни, чревни и тъканни протозойни паразитози</i> Подцарство Protozoa. Род Entamoeba. Род Balantidium. Род Blastocystis, Род Trichomonas, Род Giardia. Подцарство Protozoa. Род Trypanosoma Род Leishmania.	2
3.	<i>Кръвни, чревни и тъканни протозойни паразитози</i> Тип Apicomplexa, Род Plasmodium, Род Cryptosporidium, род Toxoplasma	1
4.	Чернодробни, чревни и кръвни трематози	1
5.	Тениози, причинявани от ларвни и възрастни форми на хелминтите	1
6.	Тъканни и чревни хелминтози: биологично развитие, патогенеза, диагностика, лечение	2
7.	Тип Arthropoda като вектори на трансмисивни заболявания. Превенция, контрол, ваксини	1
	ОБЩО	10 часа

Програма упражнения

V курс, X семестър

№	Т Е М А	ЧАСОВЕ
1.	Диагностика на паразитози – морфологични, молекулни, имунологични и образно-диагностични методи	1
2.	Микроскопско наблюдение на протозойни паразити от Род Entamoeba, Род Balantidium, Род Trypanosoma, Род Leishmania. Род Trichomonas Род Giardia; Тип Apicomplexa	1
3.	Микроскопско наблюдение на морфологични форми от Тип Platyhelminthes - Клас Trematodes, Клас Cestodes	1
4.	Микроскопско наблюдение на морфологични форми от Тип Nematelminthes. Trichinella spiralis, Toxocara, Dracunculus, Wuchereria, Ascaris lumbricoides, Enterobius vermicularis, Trichocephalus trichiurus, Strongiloides, Ancylostoma	1
5.	Тип Arthropoda като вектори на трансмисивни заболявания	1
	ОБЩО	5 часа

ЛИТЕРАТУРА

- Василевска-Декова М., В. Сарафян, И. Ватев, М. Драганова. Паразитология. Учебник за медици и стоматолози. МУ-Пловдив. Трето допълнено и преработено издание. ESN: 978-619-237-046-6, 2022.
- M.D. Paniker, C. K. Jayaram (Author), M.D. Ghosh, Sougata. Paniker's Textbook of Medical Parasitology. ISBN-10: 9350905345; ISBN-13: 978-9350905340.
- Вучев Д., Паразитология, Ръководство по клинична паразитология за студенти медици, ISBN 978-619-90826-3-8, 2024
- Курдова Р., Лабораторна диагностика на паразитозите при хората, ISBN 978-654-9301-56-4, 2009

КОНСПЕКТ

1. Паразитизмът като биологично явление. Паразити и гостоприемници. Произход на паразитизма. Приспособяване на паразита към гостоприемника.
2. Взаимоотношения между паразита и гостоприемника. Екология на паразитизма.
3. Подцарство Protozoa. Род *Entamoeba* – *Entamoeba histolytica*, *Entamoeba coli*, *Entamoeba gingivalis*. Род *Blastocystis*, Чревни протозойни паразитози – клиника, форми и диагностика
4. Камшичести. Род *Trypanosoma* – *Trypanosoma gambiense*, *Trypanosoma rhodesiense*, *Trypanosoma cruzi*. Род *Leishmania* – *Leishmania donovani*, *Leishmania tropica*. Клиника и диагностика.
5. Камшичести. Род *Trichomonas* – *Trichomonas hominis*, *Trichomonas tenax*, *Trichomonas vaginalis*. Род *Giardia* – *Giardia lamblia*. Клиника и диагностика.
6. Тип Apicomplexa. Род *Plasmodium*. *Plasmodium* spp. – морфологични характеристики и особености на жизнените цикли. Клиника и диагностика.
7. Тип Apicomplexa. Род *Cryptosporidium*. Клиника и диагностика.
8. Тип Apicomplexa. Род *Toxoplasma* – *Toxoplasma gondii*. Клиника и диагностика.
9. Ресничести. Род *Balantidium* – *Balantidium coli*.
10. Плоски червеи. Морфология на метилите. Чернодробни метили – *Fasciola hepatica*. *Dicrocoelium dendriticum*. *Opisthorchis felinus*. Клиника и диагностика на чернодробните хелминтози
11. Плоски червеи. Кръвни метили – *Schistosoma haematobium*. *Schistosoma japonicum*, *Schistosoma mansoni*. Клиника и диагностика на кръвните хелминтози
12. Плоски червеи. Морфология на тениите. *Diphyllobothrium latum*, *Taenia solium*. *Taenia saginata*, *Echinococcus granulosus*, *Hymenolepis nana*. Клиника и диагностика на чревните тениози
13. Кръгли червеи. Морфология на кръглите червеи. *Ascaris lumbricoides*. *Enterobius vermicularis*. *Trichuris trichiura*. *Trichinella spiralis*, *Toxocara*, *Strongyloides stercoralis*. *Ancylostoma duodenale*, *Wuchereria bancrofti*. Клиника и диагностика на кръвните тениози
14. Вектори, Тип Arthropoda - морфология и медицинско значение. Диагностика, контрол, превенция, ваксини.